

Trauma och överlevnad

En specialutbildning

Göteborgs Psykoterapi Institut

Innehållsförteckning

Sid

Trauma och överlevnad

Beskrivning och syfte	3
Målgrupp och behörighet	3
Lokal	3
Ansökan	4
Kontakt	4
Schema	5 - 6

Om Göteborgs Psykoterapi Institut

Göteborgs Psykoterapi Institut	7
Förlaget Göteborgs Psykoterapi Institut	7
Klinisk verksamhet	8
Göteborgsseminarier, kulturseminarier och öppna seminarier	9
Utbildningar vid Göteborgs Psykoterapi Institut	10

Trauma och överlevnad

Personal inom sjuk- och socialvård, polis och kriminalvård samt utbildningsenheter, möter dagligen individer som har utsatts för olika former av våld. Kunskapen om professionella möten med traumatiserade individer är uppmärksammat och omdiskuterat.

Vi på Göteborgs Psykoterapi institut vill vidga förståelsen för traumats individuella betydelse genom kursen "trauma och överlevnad".

Kursen centreras kring traumats inverkan på kognitiva och emotionella funktioner, som ger upphov till ett tillstånd med övergivenhet och hjälplöshet. Det vardagliga livet präglas då av olika överlevnadsstrategier med tillhörande avvärjningsmekanismer. Den dominerande avvärjningsmekanismen är isolering som leder till en övergivenhetskänsla och etablerandet av pseudogemenskap inom familjen och det sociala fältet.

Traumats inverkan och konsekvenser, fysiskt och psykiskt, synliggör hur kropp och själ hanterar händelser av våldskaraktär. Konsekvenserna av våld kan uttrycka sig på olika sätt, t ex självskadande beteende (som att skära sig), missbruk och olika destruktiva utageranden.

Utbildningens syfte och innehåll

Syftet med utbildningen är att introducera begreppet trauma, dess teoretiska och interpersonella betydelse i professionella möten.

Utbildningen innehåller följande moment:

- traumabegreppets historik, teoretiska grund och definition
- traumats inverkan på individens psykiska och somatiska fält
- skräck och ångest
- begrepp som överföring, motöverföring, projektiv identifikation, bortträngning
- parallellprocesser
- traumatiserade barn
- förlikning

Målgrupp och behörighet

Personal som möter traumatiserade individer.

Utbildningslokal

Utbildningen äger rum på Göteborgs Psykoterapi Institut.

Ansökan

Ansökan skickas till:
Göteborgs Psykoterapi Institut,
Utbildningssekreteraren
Vasagatan 16
411 24 Göteborg

Utbildningssekreterare

Mona Söderman
Tel. 031-711 97 51 (kl. 9-11)
e-post: adm@gpsi.se

Schema

Övergripande syfte för seminarierna 1-4:

Presentation av traumabegreppets historik, kulturhistorik, teoretiska grund och definition

Seminarium 1. Traumabegreppets historik

Seminarium 2. Kulturhistoriska aspekter och en presentation av ett kvinnoperspektiv

Seminarium 3. Presentation av S. Freuds definition av begreppet trauma

Seminarium 4. Didaktiskt kliniskt seminarium

Övergripande syfte för seminarierna 5 – 19:

Traumats inverkan på individens psykiska och somatiska fält

Seminarium 5. Film: Tyskland bleka moder

Seminarium 6. Överlevnadsfenomen – gränsmänniskan

Seminarium 7 . Definition av begreppen skräck, ångest och gränsmänniskan

Seminarium 8. Didaktiskt kliniskt seminarium

Seminarium 9. Två positioner och förmågan till klyvning

Seminarium 10. Död, skräck och identifikation

Seminarium 11. Schizoida mekanismer och förmågan till klyvning

Seminarium 12. Attack på länken, regression och före symbolisering

Seminarium 13. Didaktiskt kliniskt seminarium

Seminarium 14. Film: Frances, del 1

Seminarium 15. Olika minnessystem, minnesfunktion, dissociation

Seminarium 16. Det ofullbordade traumat

Seminarium 17. Liv och tal

Seminarium 18. Didaktiskt kliniskt seminarium

Seminarium 19. Film: Frances, del 2

Övergripande syfte för seminarierna 20 – 28:

Introduktion och genomgång av begreppen empati, sympati, överföring, motöverföring, projektiv identifikation och parallellprocesser.

Seminarium 20. De sjuka

Seminarium 21. Begrepp empati och sympati

Seminarium 22 . Begrepp överföring och motöverföring

Seminarium 23. Begrepp projektiv identifikation

Seminarium 24. Didaktiskt kliniskt seminarium

Seminarium 25. Parallell processer

Seminarium 26. Parallell processer, fortsättning.

Seminarium 27. Film; A Reasonable Man

Seminarium 28. Didaktiskt kliniskt seminarium

Övergripande syfte för seminarierna 29 – 30:

Introduktion till ett tänkande kring traumatiserade barn

Seminarium 29 (**lördag**). Vägen till ett tillfrisknande

Seminarium 30 (**lördag**). Didaktiskt kliniskt seminarium

Övergripande syfte för seminarierna 31 – 32:

Genomgång av begrepp närvaro och frånvaro – ett förhindrande av infantilisering av traumatiserade människor.

Seminarium 31. Begrepp närvaro.

Seminarium 32. Begrepp frånvaro. Avslutning.

Göteborgs Psykoterapi Institut

Göteborgs Psykoterapi Institut (GPI) grundades 1974 som en del av en sedan länge pågående rörelse inom den psykoanalytiska världen. Den introducerades 1972 i Göteborg av de argentinska psykoanalytikerna Dora och Angel Fiasché.

Angel Fiasché startade tillsammans med en grupp psykologistuderande (CMH-gruppen) den kliniska verksamheten vid Psykologiska Institutionen, Göteborgs Universitet, vilken kom att bli föregångaren till Göteborgs Psykoterapi Institut.

Argentinsk psykoanalys har internationellt och främst i den latinska världen utvecklat och radikaliserat väsentliga delar av den psykoanalytiska teorin och praktiken. Den kännetecknas kanske främst av sin förmåga att vidareutveckla och sammanfatta tidigare tankegångar på ett fritt och odogmatiskt sätt och av ett socialt och politiskt engagemang.

I praktiken innebär detta bl a att terapeuten skall kunna pendla mellan olika förhållningssätt beroende på den patient han/hon möter och att välja metod utifrån problem och individ.

GPI besöks årligen av några av det psykoanalytiska samfundets ledande tänkare för utbyte av erfarenheter och som föreläsare och inspirationskällor. Gemensamt för dessa och våra ursprungliga lärare, och för institutet självt, är den fasta förankringen i den psykoanalytiska traditionen. Freuds tankar om människans omedvetna fortsätter att vara kärnan i vår kliniska praktik och utbildningsverksamhet.

Göteborgs Psykoterapi Instituts strävan är att förena den kliniska praktiken med den psykoanalytiska teorin i ett socialt och kulturellt sammanhang.

Förutom det terapeutiska arbetet har de flesta av oss sedan många år tillbaka arbetat med psykoanalysen som verktyg i egenskap av handledare och lärare inom områden som tidigare legat utanför psykoanalysens traditionella arbetsfält, t.ex. kriminalvård, omsorgsvård, missbruksvård, socialtjänst, institutionsutveckling, ungdomsarbete och skola.

Förlaget Göteborgs Psykoterapi Institut

Förlaget Göteborgs Psykoterapi Institut har hittills publicerat tre böcker:

Casement, P. *Att lära av patienten*

Casement, P. *Att lära av våra misstag*

Petterson, E./Sernhede, O. (red.), *Psykoanalytisk beröring*

I samarbete med Daidalos:

Mogren, M./Sernhede, O. (1994), *Oidipus vid korsvägen*

Klinisk verksamhet

Vår målsättning är att erbjuda allmänheten psykoanalytisk psykoterapi till lägsta möjliga kostnad.

Den vanligaste behandlingsformen sker individuellt med en till tre sessioner per vecka. Vi erbjuder psykoterapi, korttidsterapi och krisbearbetning och tar emot vuxna, barn, ungdomar, par, familjer och grupper. Vi erbjuder även terapier på engelska, danska, finska, norska, serbokroatiska, persiska, spanska och tyska.

Medlemskliniken

Här arbetar diplomerade medlemmar vid Göteborgs Psykoterapi Institut, samtliga legitimerade psykoterapeuter.

Förutom den individuellt inriktade behandlingen, från psykoanalytisk psykoterapi till krisbearbetning, erbjuder vi behandling inom ramen för olika specialgrupper inom GPI såsom grupp-, par och familje-, barn och ungdoms-, psykos-, missbruks-, organisations- samt krisforum.

Utbildningskliniken

GPI har en femårig diplomutbildning och sedan starten har 17 grupper genomgått denna. För närvarande är diplomutbildningen under omarbetning.

Eftersom diplomutbildningen syftar till specialkompetens antas psykologer, socionomer, läkare och andra kvalificerade från människovårdande yrken. Alla har mångårig erfarenhet av arbete med människor.

Inom våra legitimationsgrundande utbildningar (diplomutbildningen och den treåriga psykoterapeututbildningen) bedriver våra kandidater ett omfattande individualinriktat arbete under handledning och till en reducerad taxa. Kandidaterna behöver klinisk praktik som en del av sin utbildning. Vi ser detta som ett sätt att erbjuda kvalificerad psykoterapi till låg kostnad.

Göteborgsseminarierna

”The Gothenburg Lectures”

Göteborgsseminarierna startade i januari 1989 med avsikten att skapa ett forum för inbjudna föreläsare att presentera sina tankegångar och teorier kring psykoanalysen av idag.

Målsättningen är att ge kliniskt verksamma terapeuter och andra intresserade möjlighet att ta del av såväl svensk som internationell nutida teoribildning inom det analytiska fältet samt att utveckla den professionella kulturen.

Under åren har vi haft glädjen att se många intressanta gäster hos oss från hela världen, bland andra Dora Fiasché, Angel Fiasché och Fernando Taragano från Argentina; Anne Alvarez, Joseph Berke, Patrick Casement, Michael Conran, Patrick Gallwey, Bob Hinshelwood, Malcolm Pines, Adam Phillips och Stanley P. Ruzsyczynski från Storbritannien; George Downing, Caroline Eliacheff, Joyce McDougall och Jacqueline Ternier David från Frankrike; Sophie Freud, Jay Greenberg och James Grotstein USA samt Sverker Belin, Elisabeth Cleve, Clarence Crafoord, Svein Haugsgjerd, Ludvig Igra, Irene Matthis, Jens-Ivar Nergård, Rolf Sandell, Lars Sjögren, Patricia Tudor Sandahl och Björn Wrangsjö från Skandinavien.

Från GPI har Rose-Marie Bresäter, Eva Forsberg, Ing-Britt Jallinder-Haglid, Thomas Johansson, Leif Lindahl, Bill Mattsson, Mats Mogren och Ann-Marie Seldén medverkat. Föreläsningarna har varit mycket välbesökta och bidragit till ett ökat intresse för det psykoanalytiska perspektivet i Västra Sverige.

Göteborgsseminarierna kommer att fortsätta vara ett förmedlande forum.

Kulturseminarier

Göteborgs Psykoterapi Institut arrangerar kontinuerligt seminarier som från olika utgångspunkter diskuterar psykoanalys och kultur. Kulturseminarierna är en mötesplats för ömsesidigt utbyte mellan psykoanalys och andra vägar till förståelsen av människan.

Psykoanalysen är en unik väg till förståelsen av oss själva, men är samtidigt beroende av utbytet av erfarenheter från andra fält såsom kultur, mytologi, religion, filosofi, sociologi, socialantropologi, idé- och lärdoms historia, vetenskapsteori etc. Kulturseminarierna verkar för öppenhet och utbyte av kunskap och erfarenheter mellan olika kunskapsfält.

”Förnuftets röst är lågmäld. Men den ger sig ingen ro, förrän den skaffat sig gehör.” (S. Freud)

Öppna seminarier

Sedan januari 1997 då GPI flyttade till Heymanska villan i Göteborg arrangerar institutet regelbundet öppna seminarier med varierande innehåll riktade till allmänheten.

Utbildningar vid Göteborgs Psykoterapi Institut

I Göteborg:

Grundläggande utbildning i psykoanalytisk teori och praktik – allmän inriktning (Steg I)
Grundläggande utbildning i psykoanalytisk teori och praktik – ungdomsinriktning (Steg I)
Diplomutbildning
Handledar- och lärarutbildning
Psykosocial handledarutbildning

Specialkurser:

Drömkurs, Korttidsterapi, Missbruksarbete, Kulturkrock - att möta det främmande
Psykoterapi med ungdomar och unga vuxna - vidareutbildning
Psykosutbildning

Uppdragsutbildningar / kurser:

Psykosocial handledarutbildning och konsultation på psykodynamisk grund för skolkuratorer
Om barn med neuropsykiatriska diagnoser
Familjearbete och psykoanalytiskt tänkande
Ungdomstid – ett psykoanalytiskt perspektiv
Att växa till vuxenliv

I Stockholm:

Grundläggande utbildning i psykoanalytisk teori och praktik - allmän inriktning (Steg I)
Handledar- och lärarutbildning

Specialkurser:

Psykoterapi med ungdomar och unga vuxna – vidareutbildning
Uppdragsutbildningar / kurser

I Malmö:

Grundläggande utbildning i psykoanalytisk teori och praktik – allmän inriktning (Steg I)

Uppdragsutbildningar / kurser:

Institutionsarbete med barn och ungdomar

Utförlig information om ovan nämnda utbildningar kan beställas från utbildningssekreteraren vid GPI:

Göteborgs Psykoterapi Institut
Mona Söderman
Vasagatan 16
411 24 Göteborg

Telefon: 031-711 97 51
Fax: 031-711 50 49
e-post: adm@gpsi.se

Med reservation för ev fel och ändringar
110303

e-post: adm@gpsi.se · Hemsida: www.gpsi.se

Vasagatan 16, 411 24 Göteborg · Postgiro 158744-3 · Bankgiro 493-5607 · Org nr
556268-7748

Klinik 031-711 19 29 · Utbildning 031-711 97 51 · Administration 031-711 97 98 ·
Fax 031-711 50 49